

UPPSALA UNIVERSITET
Institutionen för nordiska språk

Svenska 4 Ht 2010
15hp

Anna Nilsson
S:t Johannesgatan 19:49
75312 Uppsala

Låter svensk musik bättre på engelska?

En analys av kodväxling i svenska raptexter

Handledare: Hedda Söderlundh

Institutionen för nordiska språk

Abstract

I denna uppsats undersöks kodväxling i svenska raptexter. De uttryck som undersöks är de tio vanligaste engelska, hämtade från trettio olika texter från sex olika rappare. Dessa uttryck delas in i *enstaka ord* och *flerordsfraser*, efter Harriet Sharps modell, och analyseras grammatiskt för att se om de följer svenska mönster för de ordklasser som de ingår i. Resultaten visar att enstaka ord är vanligare än flerordsfraser i de undersökta texterna. Enstaka ord integreras genom till exempel ändelser och artiklar, medan flerordsfraser inte försvenskas i lika hög utsträckning, då de liknar fasta fraser. Vissa undantag finns för de enstaka orden då de inte försvenskas, vilket kan förklaras med typiska drag för hiphoppens språk, såsom att rim prioriteras.

Innehåll

1 Inledning	s. 5
1.1 Syfte	s. 5
2 Bakgrund	s. 6
2.1 Engelskan i Sverige	s. 6
2.1.1 Historik	s. 6
2.1.2 Lånord	s. 7
2.1.3 Integrering av lånord	s. 8
2.2 Hiphoppens språk	s. 9
2.3 Kodväxling	s. 11
2.4 Tidigare forskning	s. 13
2.4.1 Lånord i svenskan	s. 13
2.4.2 Kodväxling	s. 14
3 Material och metod	s. 15
3.1 Avgränsning	s. 15
3.2 Materialinsamling	s. 16
3.3 Stavning & språk	s. 17
3.4 Analysmetod	s. 18
3.5 Ordlista	s. 18
4 Resultat	s. 19
4.1 Enstaka ord	s. 19
4.1.1 Fuck	s. 19
4.1.2 Baby	s. 21
4.1.3 Mode	s. 22
4.1.4 Spliff	s. 23
4.1.5 Boy	s. 24
4.1.6 Hustle	s. 25
4.1.7 Beef	s. 25
4.1.8 Nice	s. 26
4.1.9 Hook	s. 26
4.1.10 Bling	s. 27
4.2 Slutsatser enstaka ord	s. 28
4.3 Flerordsfraser	s. 28
4.3.1 Fuck	s. 28
4.3.2 Beef	s. 29
4.3.3 Hook	s. 29
4.4 Slutsatser flerordsfraser	s. 30
5 Diskussion	s. 30
5.1 Integrering av orden	s. 31
5.1.1 Substantiv	s. 31
5.1.2 Verb	s. 32
5.1.3 Adjektiv och adverb	s. 32

5.2 Hiphoppens influens	s. 33
5.3 Språk och stavning	s. 34
6 Avslutning	s. 35
Litteraturlista	s. 37
Bilaga 1	s. 39
Bilaga 2	s. 40

1. Inledning

Allt oftare hör man folk runt omkring sig använda engelska ord invävt i svenskan och ofta är det just uttryck som man hör på tv eller som används i musiktexter. Genom att använda dessa uttryck, visar man sig vara väl insatt i det engelska språket och då framförallt den amerikanska kulturen, varifrån många av de här orden och uttrycken kommer. Detta kan ses som en form av kodväxling och förekommer idag ofta.

Hiphop har en tid nu varit en del av den svenska ungdomskulturen och står för en av de många olika nischerna inom ungdomskultur, som ungdomarna kan välja att identifiera sig med och/eller anpassa sig till. Svensk hiphop började skrivas på engelska, men med artister såsom Just D och Latin Kings förändrades den svenska hiphoppen och mycket skrivs idag på svenska. Jag personligen ser rapparna som dagens poeter, nyfikna vad gäller språket och villiga att leka med det för att skapa ett eget. På grund av detta får även den svenska rappen ett alldeles eget språk. I detta ingår inte alltid men ofta den form av kodväxling, som ungdomar använder i talspråket och detta vill jag undersöka. Trots att svenska rappare under 1990-talet började använda svenska istället för engelska som språk för hiphoppen, återfinns än idag ibland engelska ord och uttryck.

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka kodväxling i svenska raptexter och hur de engelska orden ifråga är integrerade i svenskan. Behåller orden sin originalform eller försvenskas de genom att till exempel böjas på svenskt vis? För att besvara frågan undersöker jag hur orden är integrerade i texterna grammatiskt. För att se om vissa ordklasser är vanligare än andra och integreras oftare, diskuteras ordens ordklassstillhörighet.

2. Bakgrund

I detta kapitel redovisas engelskans roll i Sverige i 2.1, hiphoppens språk i 2.2, kodväxling i 2.3 och slutligen ger jag exempel på tidigare forskning i 2.4.

2.1 Engelskan i Sverige

I detta avsnitt finns bakgrund till historiken kring engelskan i Sverige samt bakgrund kring lånord och integrering av engelska lånord i svenskan.

2.1.1 Historik

Svenskan har sedan långt tillbaka lånat in ord från andra språk såsom tyskan och franskan och efter andra världskrigets slut började en stor andel ord lånas in från engelskan (Einarsson 2009:232). Sveriges kontakter med engelskan började för cirka fem hundra år sedan, men det blev inte ett främmande språk med undervisning i vårt land förrän för cirka femtio år sedan (Svartvik 2002:202). De första kontakterna med språket skapades genom Sveriges kontakt med England under 1500-talet och sedan dess har engelskans roll i Sverige vuxit genom till exempel läroböcker i engelska, skrivna på svenska för universitetsundervisning som kom under 1700-talet. Detta visar ett intresse för språket och kontakter redan då.

Idag är det influenser från USA och inte från England, som dominerar i Sverige. Under 1800-talets slut och 1900-talets början emigrerade många svenskar tillsammans med andra européer till Nordamerika och bosatte sig (Svartvik 2002:202–211). För att kunna kommunicera med människor från andra delar av världen behövs ett annat språk än svenska och i dagens samhälle är detta språk ofta engelskan, som fungerar som ett så kallat *lingua franca* (Lainio 2007:266). Att just engelskan är det dominerande kontaktspråket idag beror på samhällsliga förhållanden. Framförallt har USA ett stort kulturellt, politiskt och ekonomiskt

inflytande (Svartvik 1999:13). Josephson (2004:11) jämför kodväxlingen mellan svenska och engelska idag, vilket de flesta svenskar behärskar, med kodväxling under 1800-talet och tidigt 1900-tal, då man kodväxlade mellan svenska och tyska, franska och/eller latin. Kodväxling är således inte ett nytt fenomen, men idag är engelska det språk som utgör ”det andra språket” (Josephson 2004:11).

Engelskans utbredning ses av många som ett negativt fenomen, men trots detta är inställningen till engelska i Sverige mycket positiv (Svartvik 2002:216). Vissa fruktar att engelskan utgör ett hot mot svenskan (Josephson 2004:7). Josephson (s.16) menar att det inte finns någon risk för detta. Han visar en modell för de olika steg som ett språk tar då det är på väg att dö ut och menar att svenskan är långt ifrån utrotningshotad. Av de fem stegen, menar Josephson att svenskan befinner sig på steg 1. ”Lån av ord utanför det centrala ordförrådet. Ord som *video*, *mejl*, *work-out*, *zappa* eller *yuppie* är för all del ganska vanliga. Men de hör alltså inte till det centrala ordförrådet på samma sätt som t.ex. *dag*, *äta*, *skriva*. *år*, *sedan*, *få*, *bra* o.s.v.”

2.1.2 Lånord

Magnus Ljung visar i sin bok *Skinheads, hackers & lama ankor* (1988:91) att inlånade ord oftast hämtas från de öppna ordklasserna, nämligen substantiv, verb och adjektiv. Josephson (2004:7) skriver i sin artikel ”Engelskan i 2000-talets Sverige” om tre olika former av engelskt inflytande på det svenska språket och Sverige som samhälle. Dessa tre är *ordimport*, *domänförluster* och *kodväxling*. Josephson (s.12) redogör för att ordimport innebär att vi lånar in allt fler ord från engelskan till svenskan, vilket gör att vi får ett större utbud av ord att använda och lättare kan nyansera vårt språk. Kodväxling innebär att vi skiftar mellan språk och kan använda ord från ett annat språk i en sats som i övrigt består av det första språket. Domänförlusterna innebär att det inom vissa delar av samhället har blivit vanligare att tala engelska än svenska, såsom på vissa arbetsplatser där engelska blir det använda språket istället för svenska. Detta gör att svenska inte längre är ett tillgängligt språk inom den domän där

engelskan har tagit över. Josephson (s.8) menar att varken ordimport eller kodväxling är någonting negativt för svenskan, men däremot domänförlust bör motarbetas.

Det finns olika former av lånord och de tre olika varianter som Josephson (2004:8) tar upp i sin artikel är *inlånade nya ord*, *konstruktionslån* och *betydelselån*. Inlånade nya ord utmärker sig och de är lätta att upptäcka, eftersom de avviker från svenskans mönster. Exempel på dessa ord är *indiepop*, *public service* och *casting*. Detta är alla ord som finns med i *Svenska Akademiens ordlista*. Konstruktionslån innebär att ord som redan finns i svenskan görs om och följer engelskans mönster. Oftast ändras ordets betydelse till viss del. Betydelselån innebär att ett existerande svenskt ord kan få en ny betydelse under inflytandet av engelskans betydelse. Till exempel har ordet *karaktär* fått en ytterligare betydelse då det numera även betyder ”rollfigur” (Josephson 2004:10).

2.1.3 Integrering av lånord

Gellerstam (2009) beskriver i kapitlet ”Om lånordens anpassning till svenskan” ur *SAOL och tidens flykt* hur integreringen av bland annat engelska ord i svenskan sker. Gellerstam (2009:114) skriver att inställningen till originalformer av engelska ord såsom pluraländelsen *-s* har varierat mellan de olika upplagorna av SAOL och därför är ord anpassade till svenskan i olika utsträckning. En anpassning till svenskan som Gellerstam (s.114–116) tar upp är dubbelteckning av konsonanter, såsom *jobb*. Detta blir dock allt svårare att genomföra med ord som syns ofta, på grund av människors numera goda kunskaper i engelska och resultatet blir ofta att originalstavningen används såsom *pop*. En annan anpassning framförd av Gellerstam (s.116) är den då det engelska ordet slutar med ett stumt *e*, såsom i *tape*. Eftersom ordet då blir svårt att böja på svenska, förändras stavningen och försvenskas till *tejp*. En sista anpassning är att ord med engelsk diftong såsom *tight* skrivs om på ett sätt som följer svenska skrivregler bättre. Resultatet blir då istället *tajt*. I kapitlet av Gellerstam (s.118) framhålls även att de engelska orden har ett så kallat ”tjusighetsvärde”. Med detta begrepp menas att till exempel ordet *gymnastik* redan fanns i svenskan innan det engelska ordet *workout* introducerades, men

trots detta finns ordet *workout* idag integrerat. Det finns alltså någon positiv inställning till att använda de engelska orden istället för de existerande svenska.

Lars-Erik Edlund och Birgitta Hene är författarna till boken *Lånord i svenskan* (1992). I denna bok förklaras och diskuteras lånordens påverkan på svenska språket och hur denna inlåning går till. Edlund och Hene (1992:103) illustrerar bland annat med hjälp av ordet *thriller*, hur anpassningen till svenskan sker, då varken uttalet /P/ eller stavningen <th> är vanligt förekommande i svenskan. Detta görs om och blir *triller*, vilken stämmer bättre överens med svenskans morfologiska och skriftliga regler. Edlund & Hene (s.104) menar att ”instabilitet i uttal/stavning kan – men behöver inte – vara ett tecken på att ordet i fråga ännu inte är riktigt etablerat.” Precis som Gellerstam (2009:114–116) nämner, är dubbelteckning av konsonanter efter kort vokal en viktig regel vad gäller engelska lånord. Edlund & Hene (1992:110) nämner även genus som ett problem vid inlåning från vissa språk, till exempel engelska, som saknar grammatiskt genus. Vad gäller böjningen av inlånade verb skriver Edlund & Hene (s.112) att de ”i svenskan nästan regelmässigt [får] svag böjning efter första konjugationen.” Dessa är alla drag som kan ses typiska för svenskan.

2.2 Hiphoppens språk

Hiphoppen kom till Sverige under 1980- och 1990-talet och framfördes från början enbart på engelska, men kom så småningom även att framföras på svenska där pionjärerna var bland annat Latin Kings och Petter (Jordeskog 2008:196).

Den svenska rappens språk har många kännetecken, bland annat rim. Såväl inrim som slutrim återfinns i majoriteten av raptexter och även alliterationer är vanliga. Alim, en rappare, har myntat uttrycket mosaikrim. ”Begreppet innebär ett löpande rim som, åtminstone i ett av leden, består av flera ord. Orden ska dessutom gärna vara ord från lika ordklasser sammansatta på ett oväntat sätt.” (Jordeskog 2008:198) Det finns alltså en bakomliggande tanke med vilket språk som används i raptexter och en förkärlek till att leka med språket är tydlig. Även om det idag inom hiphoppen är normriktigt att använda rim även i svenska raptexter,

menar Lindberg (2004:33) att en av anledningarna till att svensk hiphop från början rappades på engelska var att engelska är lättare att rimma på. Denna tradition att använda rim har således följt med från hiphoppens ursprung och används numera även i hiphop på svenska.

Andra element inom rappen som är intressanta rent språkligt är liknelser och dubbeltydighet (Jordeskog 2008:199–200). Detta är språkliga fenomen som används även i skönlitteratur och poesi, så varför inte i hiphoppen. Det är ett sätt att utveckla språket och visar att det finns en språklig kunskap.

Lindberg (2004:31) framhäver, i sin artikel ”Rap på svenska, rock på engelska, lyrik på modersmålet”, Just D som de ”första svenska språkkonstnärerna”. Han menar att rappen under sin första tid i Sverige blev löjlig, då rappare använde den amerikanska ”gangstarappen” och översatte till svenska. Just D däremot använde det svenska språket på ett uppfinningsrikt sätt och gjorde den svenska rappen till något nytt. Det handlade inte om att komma från ”ghettot”, utan att rappa om det man själv kunde relatera till och detta med hjälp av ett finurligt språk. Medan Jordeskog (2008) nämnde Latin Kings som en av pionjärerna inom svensk hiphop, menar Lindberg (2004:31) att de inte bidrog med något nytt språkligt, men däremot hade de en attityd som passar väl in i bilden av hiphop. De var enligt Lindberg ”kanske inga språkkonstnärer” men deras bakgrund gav dem desto mer trovärdighet (Lindberg 2004:31). Lindbergs (s.32) åsikt är att vi med hjälp av denna svenska rap ”har fått tillgång till en musikform där ordet står i centrum.”

Morgan (2001:190) talar i sin artikel ”’Nuthin’ but a G Thang’: Grammar and language ideology in Hip Hop identity” om hiphoppen ur ett bredare perspektiv, där fokus inte enbart ligger på den svenska delen av hiphoppen. Hon menar att ”language is not simply a means of communication” när det gäller hiphop. Morgan menar att inom alla sociala sammanhang där språket används, måste deltagarna lära sig att använda det korrekta språket som passar till just det sammanhanget och den gruppen. Hon listar de fundamentala idéerna kring hiphoppens språk.

1. all sounds and objects have specific meanings in culture;
2. all languages have a system;
3. all leaks in grammar can be exploited;
4. a society's reference system or indexicality is often political; and
5. meaning is co-constructed and co-authored.

(s.190)

Dessa fem punkter innebär att alla ljud och objekt har en specifik innebörd i en kultur, alla språk har ett system, alla läckor i grammatik kan utnyttjas, ett samhälles referenssystem eller index är ofta politiskt och innebörd är konstruerat och författat tillsammans. Morgan menar att hiphoppen handlar om att rikta sig till en viss grupp och att få dem att identifiera sig med det som uttrycks i en text. Detta görs genom språket och genom att använda ett språk som ligger nära denna grupp. Morgan (s.190) påpekar även att det betyder att rapparna alltid löper risken att vara ”outdated”, vilket innebär att de behöver hålla sig uppdaterade för att fortfarande kunna nå ut till den grupp de riktar sig mot.

2.3 Kodväxling

Gumperz (1982:59) uttrycker sin definition av kodväxling så här:

Conversational code switching can be defined as the juxtaposition within the same speech exchange of passages of speech belonging to two different grammatical systems or subsystems. Most frequently the alternation takes the form of two subsequent sentences, as when a speaker uses a second language either to reiterate his message or to reply to someone else's statement.

John Gumperz är ett av de tyngsta namnen inom forskning kring kodväxling och vars tankar följs, men förenklas av Lainio (2007:259) ”Kodväxling innebär att man så att säga växlar in ord eller fraser från ett annat språk, initialt antagligen med långivarspråkets uttal”.

Lainio (2007:279) skiljer i sin artikel *Tvåspråkighet och språkkontakter i Sverige – gammalt fenomen, nya utvecklingar* mellan tre olika kategorier av kodväxling. Dessa tre är

tags samt *intersententiella* och *intrasententiella växlingar*. Tags är ofta interjektioner, som hängs på i en mening, såsom ett utrop av ”Wow!” i början av en mening som sedan fortsätter på svenska. Intersententiella växlingar innebär att man växlar mellan satser utan att behöva ta hänsyn till de två språkens syntax. Intrasententiella växlingar är svårare och kräver mer kunskap i de två språken och en större förståelse för språkens syntax. Även Sharp (2001:21) visar att många forskare menar att kodväxling inte är slumpmässig, utan ”subject to grammatical constraints.” Lainio (2007:279) introducerar även i sin text en fjärde kategori som är intressant och består av *ettordsväxlingar*. Dessa kräver precis som intersententiella växlingar och tags inte lika stor kunskap vad gäller språken, framförallt då de inte är böjda, utan står i grundform.

Sharp (2001:11) förtydligar skillnaden mellan begreppet *borrowing* och kodväxling och listar 11 punkter för vad som skiljer de två begreppen. Den sista punkten av dessa 11 tar upp användandet av ett enda ord, så kallade *single lexical items*, som är likvärdigt med Lainios ettordsväxlingar. Om detta ses som kodväxling eller *borrowing* diskuterar Sharp och refererar till Poplack, Sankoff och Miller som har delat upp dessa *single lexical items* i *established loanwords* och *nonce borrowings*. *Established loanwords* eller etablerade låneord är ord som används relativt ofta, används brett i talsituationer samt har uppnått en viss acceptans. *Nonce borrowings* eller tillfälliga lån används sällan, oftast bara en gång, återfinns sällan i ordböcker och är endast integrerade momentärt.

Rampton (1995) introducerar till diskussionen och teorierna kring kodväxling, begreppet *crossing*. Auer (1998:287) diskuterar även detta begrepp, som innebär att man medvetet använder ord från ett annat språk för att vara en del av den gemenskap där detta språk används i vanliga fall. Auer använder begreppet *we-code* eller vi-kod då han redogör för Ramptons slutsatser och talar om denna gemenskap. Begreppet är hämtat från Gumperz (1982:66) som menar att tvåspråkiga individer ser det nära och personliga språket som sin *we-code* och används i mer informella sammanhang medan det mer officiella språket är deras *they-code* eller de-kod och används i mer formella sammanhang. Ramptons (1995:59) undersökning bland unga i Storbritannien visar att de tillsammans skapar en gemenskap, en *we-code* där språket blandas medvetet och hämtas från olika språk. Dessa är språk som alla individer i gemenskapen inte behärskar. De blandar sina egna olika kulturella och etniska bakgrunder och

kommer från socioekonomiska grupper i samhället samt är av båda kön. Dessa ungdomar skapar alltså tillsammans en kollektiv identitet som från början består av många olika individuella identiteter.

2.4 Tidigare forskning

Det finns ett brett utbud av litteratur kring kodväxling, men majoriteten av denna litteratur fokuserar på tvåspråkighet. Vad gäller kodväxling i sångtexter eller raptexter finns ingen tidigare forskning. Tidigare forskning har delats in i 2.4.1 där forskning kring lånord i svenskan presenteras och i 2.4.1 presenteras forskning kring kodväxling.

2.4.1 Lånord i svenskan

Magnus Ljung har undersökt engelska lånord i tidskrifter/tidningar från 1983 och 1984. Denna undersökning redovisar han i *Skinheads, hackers & lama ankor* (1988). De kategorier av tidskrifter/tidningar, som han har undersökt är: dagspress, allmänna tidskrifter, sporttidskrifter och datortidskrifter. Dessa undersökningar är nu gamla, men bör ändå nämnas, då han själv menar att det i alla fall då inte fanns några större undersökningar vad gäller inlån av engelska ord i svenskan. Precis som i denna uppsats är det icke-standardiserade ord som undersöks, alltså de som inte finns representerade i SAOL. Ljung undersöker vilka ordklasser de inlånade orden tillhör och hans resultat visar att orden i majoritet tillhör de öppna ordklasserna och att den allra vanligaste ordklassen är substantiv. Dock undersöker Ljung inte hur orden integreras eller hur de möjligen försvenskas.

Lars-Erik Edlunds och Birgitta Henes bok *Lånord i svenskan* (1992) förklarar och diskuterar hur inlåning av ord från andra språk till svenskan går till och hur integreringen sker då orden anpassas till svenskan. Främst relevant för denna uppsats är kapitel 6 med en

redovisning av anpassning av lånord till svenskan och med exempel från främst engelska lånord. Edlund & Hene tar upp såväl *formell* som *lexikal integrering*. Formell integrering visar hur anpassningen av orden till svenskan ser ut och hur de möjligtvis påverkar svenskans uttal/stavning, böjning och ordbildning. Lexikal integrering visar hur de inlånade orden inkorporeras i svenskans ordförråd och påverkar detta. Edlunds & Henes slutsatser för detta kapitel är att anpassning sker för att likna svenskan i så hög utsträckning som möjligt och typiska drag för svenskans uttal, stavning och böjning appliceras därför på orden. Orden kan även under inlåningsprocessen få ny eller bredare betydelse och även detta påverkar språket.

2.4.2 Kodväxling

Harriet Sharps avhandling *English in Spoken Swedish* (2001) är en undersökning av kodväxling på en arbetsplats för ett svenskt företag samt en dokusåpa med unga medverkande. Sharp undersöker kodväxling i tal och jämför dessa två olika områden. Hennes undersökning visar att såväl ungdomarna i dokusåpan som arbetarna på företaget använder sig av kodväxling, men på olika sätt. Medan ungdomarna ofta använder engelska som anföringsmarkör och för att till exempel citera någon eller framhäva något speciellt, växlar arbetarna då de använder sig av engelska termer som är typiska för branschen och växlar dessutom mer än ungdomarna. Ungdomarna använder sig av engelska i sitt vardagliga språk då de talar med varandra om allt möjligt, men på arbetsplatsen används engelska enbart då arbetsrelaterade ämnen diskuteras.

John Gumperz skriver om sambandet mellan kodväxling och identitet, bland annat i *Discourse strategies* (1982) där han förklarar begreppen *we-code* och *they-code*. Han visar hur de indiska språken i Indien anses som *we-code* genom att de används i informella situationer, medan engelska används i mer formella situationer och är därför vad Gumperz kallar *they-code*.

Ben Rampton har undersökt kodväxling och *crossing* i olika samhällen i Storbritannien och redovisar sina underökningar i *Crossing: language and ethnicity among adolescents* (1995). Han menar att *crossing* är ett fenomen som används då flera olika språk blandas och talarna i den gruppen använder några ord från varje språk, trots att de inte alla behärskar alla språket.

3. Material och metod

I detta avsnitt redogörs för metod samt det material som har använts. I 3.1 visar jag vilken avgränsning som har använts och i 3.2 hur materialinsamlingen ser ut. I 3.3 förklaras vilken stavning som har använts och varför. I 3.4 redovisas analysmetoden och i 3.5 finns en förklaring av hur ordlistan i bilaga 1 ser ut.

3.1 Avgränsning

Eftersom syftet med denna uppsats är att undersöka kodväxling, kan ord som tidigare är inlånade men nu integrerade i svenskan inte undersökas i denna uppsats. En gränsdragning har därför gjorts och de ord som är underlag för analys är därmed enbart ursprungligen engelska ord som inte finns med i *Svenska Akademiens ordlista*. Dessa är förvånansvärt få, då ord såsom *flow*, *cash* och *beat* finns inkluderade i SAOL och därmed är etablerade lånord.

En sorts ord som inte finns med i SAOL och som inte kommer att undersökas är interjektioner. Ord såsom *yeah*, *yo* och *ey* finns därmed heller inte med bland de ord och uttryck som har undersöks i denna uppsats, trots att de finns med i texterna. Oftast fungerar dessa ord som utfyllnad i texterna eller som förstärkning av de ord som kommer innan eller efteråt.

Egennamn kommer heller inte undersökas. Detta är namn på till exempel andra rappare, band eller varumärken. Eftersom de är namn kan de hypotetiskt sett inte bytas ut mot ett svenskt ord och då det intressanta är varför engelska ord används, när svenska finns tillgängligt, undersöks de inte. Exempel på sådana ord är *Lucky Luke*, *MacGayver* och *Banana Skids*.

Harriet Sharp (2003:6) presenterar i sin artikel "Namn, citattecken och okej" en indelning av ord och uttryck som hon använder i sin avhandling *English in Spoken Swedish: A Corpus Study of Two Discourse Domains*.

Engelsk enhet	Blandade yttranden	Oblandade yttranden
Enstaka ord	Man får <i>cutta</i> lite tidigare. <i>Peaken</i> var inte bra på <i>spotmarknaden</i> .	<i>Sure!</i>
Flerordsfras	Dom har hela <i>rangen of varieties</i>	<i>Yes at her place.</i>
Sats		<i>I do not believe it!</i>

Denna indelning mellan ord och uttryck har jag använt mig av. Eftersom det intressanta är att se hur de engelska orden och uttrycken är integrerade och hur de anpassas till svenskan, undersöks enbart *blandade yttranden*, vilket innebär *enstaka ord* och *flerordsfraser*.

3.2 Materialinsamling

Raptexter finns sällan utgivna tillsammans med de skivor som säljs och därför har allt material som har undersökts, hämtats från hemsidan Hiphoptexter.com. Eftersom den kan ses som otillförlitlig har jag även själv lyssnat igenom låtarna för att se att det som rappas överensstämmer med det som finns nedskrivet som text från Hiphoptexter.com. Detta för att garantera att materialet som har undersökts är korrekt.

Materialet består av 30 texter, där engelska ord och/eller uttryck finns med och texterna kommer från sex olika rappare. Dessa olika rappare är *Afasi & Filthy*, *AFC*, *Ison & Fille*, *Lorentz & M. Sakarias*, *Näääk* och *Petter*¹. Jag har valt rappare som jag sedan tidigare vet använder sig av engelska ord och/eller uttryck. Cirka 5–10 texter från dessa sex rappare har undersökts och de där engelska ord och/eller uttryck finns med har sedan plockats ut. Av dessa har trettio texter valts ut för att undersökas. Dessa texter har lästs igenom och alla engelska ord har plockats ut. Eftersom så kallade *icke-standardiserade* ord, det vill säga de som inte finns med i *Svenska Akademiens ordlista*, undersöks har alla ord jämförts med *SAOL* och de som finns med i *SAOL* undersöks ej. I valet av ord har varianter av ett och samma ord såsom *fuck*,

¹ Rapparna och de undersökta låtarna, se bilaga 2.

fucka upp och *fuckin* räknats endast en gång, eftersom de består av samma stam. Dessa ord behandlas dock separat i resultatdelen, eftersom syftet är att se hur de är integrerade och då finns det en tydlig skillnad på orden *fuck*, *fucka upp* och *fuckin*.

För att se vilka ord som är vanligast, har en lista gjorts för att se i hur många texter orden förekommer. För att enkelt kunna plocka ut vilka ord som ska undersökas har jag tagit de tio ord som förekommer i flest antal texter. Dessa har delats in i enstaka ord och flerordsfraser. De tio vanligaste orden, det vill säga de som förekommer i flest antal texter och är exempel på blandade yttranden och inte interjektioner eller namn, är olika varianter av orden *fuck*, *baby*, *mode*, *spliff*, *boy*, *hustle*, *beef*, *nice*, *hook* och *bling*. *Fuck* förekommer mest frekvent, 17 av 30 texter. Sedan följer *baby* och *mode* med 7 texter, *spliff* med 6 texter, *boy*, *hustle*, *beef*, och *nice* med 4 texter samt förekommer *hook* och *bling* i 3 texter av 30 möjliga.

3.3 Stavning och språk

Eftersom de valda orden är icke-standardiserade, används engelsk stavning i så stor utsträckning som möjligt. Vissa grupper har även egna stavningar såsom Ison & Fille som stavar *fuckar* ”fakkar”. Deras låt *Fakkar ur* stavas på deras vis, men för att det ska bli konsekvent används den mer originalrätta stavningen *fuckar* i texten kring denna låt, eftersom detta görs i övriga exempel.

Textmaterialet är inte utgivet av rapparna själva och därför varierar stavning av ord mycket i texterna från hemsidan Hiphoptexter.com. Vissa har använt talspråk såsom ”ja e” medan andra skriver ”jag är”. För att vara så konsekvent som möjligt används det senare alternativet, alltså det som ligger närmast svenskans skriftspråk. Eftersom det egentligen är muntligt material och ibland icke-standardiserade former är det svårt att veta exakt hur stavningen bör se ut.

Rapparna Ison & Fille samt Näääk stavar sina låttitlar på engelskt sätt genom att i varje ord använda versaler, trots att detta inte görs på svenska. Eftersom de har valt denna stavning, använder även jag mig av den för dessa två grupperns låtar. Till exempel *Vad E Det*

För Mode. Stavningen av hiphop och rap är också kontinuerlig genom uppsatsen och hämtad från *Svenska Akademiens ordlista*².

3.4 Analyismetod

Orden analyseras grammatiskt genom att först och främst delas in i ordklasser. Detta för att se om de drag som är typiska för dessa ordklasser appliceras på de undersökta orden och om de då kan sägas vara integrerade i svenskan. Genom att visa vad som är typiskt för substantiv i bestämd form, kan på så vis en analys genomföras för att se om detta är fallet för ett specifikt substantiv i bestämd form bland de ord som undersöks i denna uppsats. Detta gör det även lättöverskådligt för läsaren, då jag i diskussionen redovisar mönster för när de engelska orden försvenskas och när de inte försvenskas.

Olika varianter av ord såsom *fuck*, *fucka upp* och *fuckning* är alla integrerade på olika sätt och till olika grad och undersöks därför var för sig. Statistik över hur många gånger per text ett visst ord förekommer genomförs ej. Detta eftersom raptexter undersöks och det blir då missvisande, eftersom refränger är ofta förekommande och ordet då upprepas extra ofta, utan att det egentligen blir ett ”vanligare” ord. Istället ges i resultatdelen, ett exempel av det valda ordet, från varje text där det förekommer.

3.5 Ordlista

De ord som undersöks i denna uppsats är de tio ord som förekommer oftast i de trettio undersökta texterna. Dessa analyseras i 4.1 och 4.2. Definitionerna på svenska är hämtade från Norstedts ordbok på Internet och definitionerna på engelska är hämtade från

² Detta innebär att *hiphop* stavas som på engelska, men som sammansatt ord i obestämd form. I bestämd form stavas det hiphoppen med två *p*. Som sammansatta ord, såsom i *hiphopkulturen* stavas det åter igen med ett *p*. Stavningen av *rap* är också som på originalspråket engelska, men med två *p* i *rappare* och *rapparen* och ett *p* i sammansättningar såsom *raptexter*.

Urbandictionary.com. I de fall där Urbandictionary ger en tydligare definition än Norstedts anges båda definitioner. Dessa ord är *fuck*, *baby*, *mode*, *spliff*, *boy*, *hustle*, *beef*, *nice*, *hook* och *bling*³.

4. Resultat

I detta kapitel redovisar jag mitt material, samt gör en grammatisk analys av orden i del 4.1 och 4.3 som är indelade i rubrikerna Enstaka ord samt Flerordsfraser. Kapitel 4.2 och 4.4 är sammanfattningar av slutsatser från kapitel 4.1 respektive 4.3.

4.1 Enstaka ord

I detta delkapitel redovisas exempel på enstaka ord från de analyserade texterna.

4.1.1 Fuck

Fuck återfinns i 17 av de 30 texterna. Av dessa 17 är 14 exempel på enstaka ord och förekommer såväl som verb som adjektiv.

I de undersökta texterna finns exempel på en modusform, två tempusformer och verbets grundform av verbet *fuck*. Dessa är imperativ, presens, infinitiv och preteritum. AFC rappar i *Blodstänk på beaten*: "...fuck en framtid!". Om hela frasen vore på engelska, skulle det korrekta vara "...fuck the future!" eller "...fuck a future!", vilket visar att verbet *fuck* inte har försvenskats på något sätt. *Fuck* står här i imperativ. Samma form förekommer i *Jag står kvar* då AFC rappar "...så fuck lugna gatan!". Ison & Fille rappar "...fuck dom, glöm dom!" i *Tålamod*. Ännu en gång står verbet i imperativ och behåller sin originalform från engelskan. I *När ska han växa upp* rappar Näääk "...fuck vad ni menar med det där!", vilket också visar imperativ av verbet *fuck*, precis som i *Saker & ting* då Petter rappar "...fuck alla gamar!". På

³ Ordlista, se bilaga 1.

svenska läggs sällan ändelser till på verb då de står i imperativ och därför passar *fuck* i denna form in på svenska, trots att det inte är ett svenskt ord och trots att det inte integrerats på något speciellt sätt.

Den andra verbformen av *fuck* i dessa texter är presens. Ison & Fille rappar i *Vad E Det För Mode?* "...du fuckar med mannen...". Här böjs verbet *fuck* i enlighet med svensk presensform. Trots att det är ett icke-standardiserat ord, alltså inte finns med i SAOL, böjs det på ett svenskt vis i detta exempel. I låten *Förståru?!* av Ison & Fille rappas "...du fuckar med Surgeons⁴...". Även här böjs *fuck* i linje med svenska regler, som visar att verbet står i presens. Trots att det här finns två engelska ord med, är det exempel på enstaka ord, eftersom en svensk preposition står mellan de två orden. I *Hela Dan Varje Dag* av Ison & Fille används *fuck* i frasen "...vi fuckar ur bra...". Verbet *fuck* står i presens och har dessutom verbpartikeln *ur*, vilket gör att det fungerar som ett sammansatt verb. Ordet *ur* blir betonat i denna fras och på så vis märks det att *ur* fungerar som verbpartikel i denna fras och inte som preposition. Genom att konstruera ett svenskt sammansatt verb försvenskas verbet *fuck*.

Den tredje verbformen av *fuck* i dess texter är infinitiv. Refrängen i "*FakkaUr!*" av Ison & Fille avslutas med frasen "...så kom och fucka ur hårt med oss...". Här står verbet *kom* i imperativ och uppmanar att *fucka*, vilket visar infinitivform för *fuck*. Som i ovanstående exempel är *ur* en verbpartikel. Näääk rappar i låten *Vithaj* "...men låt oss teama och fucka upp nästa krog". *Fuck* står här i infinitiv och får en svensk infinitivform genom att *-a* läggs på. Det sammansatta engelska verbet är *fuck up*. Ett annat engelskt sammansatt verb är *team up* och här fungerar *upp* som verbpartikel på både *teama* och *fucka*, trots att det enbart står efter *fucka*. Detta är exempel på enstaka ord, eftersom konjunktionen *och* finns mellan *teama* och *fucka*. Petter rappar i *S.Ö.D.E.R.* "...att Sherlock kan mikrofonsnacka, skivbolaget fucka...". *Fuck* står i infinitiv, eftersom hjälp verbet *kan* står i presens.

Den fjärde verbformen av *fuck* som återfinns i dessa texter är preteritum. Näääk rappar i *Näääk Vem?* "...Näääk var den som fucka upp...". *Var* visar att *fuck* bör stå i preteritum och detta har gjorts genom att lägga på *-a* på stammen. För att integrera *fuck* borde dock ändelsen *-ade* lagts på. Att detta inte har genomförts kan bero på att texterna är låttexter

⁴ Anledningen till att *Surgeons* stavas med stort *s* är att det här är ett egennamn och kommer därför inte att undersökas i denna uppsats.

och det är essentiellt att det låter bra när man rappar och att *-ade* inte alltid uttalas i talspråk. I *En banger* återfinns frasen "...du blir prejad, mejad, fucked up och playad...". Här behåller verbet sin engelska preteritumform och vävs in bland svenska ord. Integrationen av ordet är inte stor, eftersom det inte försvenskas i sig. *Play* däremot behåller inte sin engelska form, utan försvenskas för att rimma på mejad. Detta är också exempel på enstaka ord i det undersökta materialet, eftersom konjunktionen *och* finns mellan de två enstaka orden.

Fuck förekommer även i texterna som adjektiv. Lorentz & M. Sakarias rappar i *Lever min dröm* "...jag är en fuckin' boss...". De använder *fuckin'* istället för *fuckin*, vilket är en mer talspråkig version av ordet. Denna talspråkliga version är inte överraskande, då låttexter ligger nära talspråket. *Boss* finns med i SAOL och på grund av detta är citatet exempel på enstaka ord. *Fuckin'* är ett adjektiv och *fuckin'* är attribut till huvudordet *boss*.

4.1.2 Baby

Baby återfinns i 7 av de 30 texterna. Av dessa 7 är alla exempel på enstaka ord och substantiv. *Baby* är ett ord som finns med i SAOL, men då som ett annat ord för *bebis*, vilket inte är den betydelse ordet har i texterna och därför undersöks det.

Alla exempel på *baby* som enstaka ord är exempel där *baby* är substantiv och står i obestämd form. I *Namnet Var Nääkish* rappar Nääk "...Whine jobba din baby, när vi kommer in...". *Whine* är ett namn och texten uppmanar *Whine* att jobba sin *baby*, sin tjej. Med possessiva pronomen *sin* behandlas *baby* som utrum. Ison & Fille använder *baby* som en sorts mottagare i *Vad E Det För Mode?* då de rappar "...kom hit baby!". Rapparna uppmanar någon som de kallar för *baby* och det fungerar då som replik i texten. Ison & Fille uppmanar ännu en gång i *Hela Dan Varje Dag*, då de rappar "...fortsätt baby, rör dig just sådär...". Ännu en gång är det en replik i texten, där mottagaren är *baby*. I *A millie* rappar Lorentz & M. Sakarias "...då är jag en på miljonen, baby...". Även här är *baby* en mottagare. Lorentz & M. Sakarias's låt *Baby* innehåller en del *baby* och däribland i refrängen "...baby, det är Lorrelight...". *Lorrelight* är smeknamn för Lorentz och det blir en presentation som riktas mot denna *baby*. I *Lever min*

dröm med Lorentz & M. Sakarias rappas frasen "...påminn mig baby, du vet att jag lever min dröm...". Här förtydligas bilden av att *baby* fungerar som en mottagare, då rapparen vänder sig mot mottagaren *baby* med en uppmaning. Lorentz & M. Sakarias rappar i *Say yeah!* "...2008 baby, vi kommer bring it all...". *Bring it all* är en flerordsfras, men själva *baby* är ett enstaka ord som har vävts in som utfyllnad för att rikta texten mot någon.

4.1.3 Mode

Mode återfinns i 7 av de 30 texterna. Av dessa 7 är alla exempel på enstaka ord och substantiv.

I *Hela Dan Varje Dag* av Ison & Fille förekommer *mode* då de rappar "...samma mode, samma liga..." och *mode* står här i obestämd form singularis. Lorentz & M. Sakarias rappar i *Baby!* "...het mode, het cloth från topp till tå...". *Cloth* är en förkortning av *clothes* och tillsammans med detta ord, ger *mode* intrycket av att *mode* är någonting som man kan klä på sig "från topp till tå". *Het* är ett adjektiv och i denna fras attribut till huvudordet *mode*. Ison & Fille använder *mode* även i *Förståru?! De rappar "...hupa moden..."*. *Mode* böjs här som ett svenskt substantiv i bestämd form. Ändelsen *-en* ger *mode* en utrum-form. Detta är exempel på enstaka ord trots att *hupa* föregår substantivet *mode*. Detta eftersom *hupa* finns i SAOL. I Lorentz & M. Sakarias låt *Say yeah!* "...moden e het..." står *mode* i bestämd form, i utrum och *het* är här predikativ. Ändelsen *-en* visar en anpassning till svenskan.

I texterna återfinns även sammansättningar med ett led bestående av *mode*. AFC rappar i *5 för 5* "...skurremode hela dan eller bara ofta...". *Mode* har här kombinerats med *skurre* och består på så sätt av två substantiv. *Skurre* är svensk slang för marijuanacigarett och ordet består därför av ett svenskt slangord och ett engelskt ord. I *Jag står kvar av AFC* görs en liknande sammansättning. Raden lyder "...är på pump som en knullmodes...". Svenska ordet *knull* sätts samman med *modes*. *Knullmodes* bör stå i singular, alltså *knullmode*, eftersom artikeln *en* förekommer ordet, men på grund av att det ska rimma med föregående fras som lyder "...håller micks som bulldogs..." står *knullmode* i plural med ändelsen *-s*. I Ison & Filles *Vad E Det För Mode?* förekommer många kombinationer av *mode*. Refrängen är ett tydligt

exempel på detta.

”Vad är det för mode?

Är det thugmode?

Är det hypemode?

Är det mackmode?

Vad är det för mode?

Säg till vad är det för mode?”

Mode används i sin originalform tre gånger i denna refräng, men även i tre olika sammansatta ord. Som i tidigare exempel är det sammansatta substantiv. *Hypemode*, *skurremode* och *knullmode* visar att det går att kombinera svenska och engelska ord i ett och samma ord och på detta vis försvenska det. Både *thugmode* och *mackmode* är engelska sammansättningar, men de skrivs samman som är brukligt på svenska. Detta är dock inte helt säkert, då texterna kommer från Hiphoptexter.com och inte rapparnas egna anteckningar.

4.1.4 Spliff

Spliff återfinns i 6 av de 30 texterna. Av dessa 6 är alla exempel på enstaka ord och substantiv.

I *Varje dag e löning* rappar AFC ”...hoppas av tåget, spliff i min hand...”. Här står *spliff* i obestämd form. På grund av frånvaron av artikeln *en*, fungerar *spliff* här som ett samlingsnamn för *gräs* istället för en *marijuanacigarett*. Det är därför exempel på massord. AFC rappar i *Daglig basis* ”...passa spliff om ni vet min stil...”. *Spliff* står här i obestämd form och fungerar även här som ett massord, vilket märks på avsaknaden av artikeln *en*. *Passa* är ett svenskt ord, som oftast används inom sport, såsom *passa fotbollen*, men i denna fras används som det görs på engelska alltså att man kan passa vad som helst, såsom svenskans *skicka/ge hit*. I *Namnet Var Nääkish* av Nääk rappas raden ”...satt där på gården och rulla en avlång spliff...”. I denna rad visas att *spliff* fungerar som ett utrum substantiv på grund av artikeln *en* samt att det är ett styckeord. I *Nääk Vem?* av Nääk förekommer samma form då det står ”...

tänder en spliff...”. Näääk rappar i *Mina Gangsters* ”...en fet jävla spliff...”. Huvudordet *spliff* får här två attribut, nämligen *fet* och *jävla*. I *När Ska Han Växa Upp* rappar Näääk ”...gott folk, låt oss ta en liten titt och röka en spliff...”. *Spliff* står i obestämd form med artikeln *en* före och har inga bestämmningar. Artikeln *en* som används i vissa fall framför *spliff* visar utrum för ordet. Substantivet *spliff* fungerar i dessa texter såväl som styckeord som massord och detta syns på förekomsten eller avsaknaden av artikel före substantivet.

4.1.5 Boy

Boy återfinns i 4 av de 30 texterna. Av dessa 4 är alla exempel på enstaka ord och substantiv.

Näääk använder ordet *boy* som en mottagare, precis som *baby* tidigare har använts, här i låten *Namnet är Näääkish* och då i raden ”...låt mig berätta vart jag kommer ifrån, boy...”. *Boy* står i singularis, obestämd form och är någon som texten riktas mot. Eftersom det står i obestämd form singularis krävs ingen ändelse och någon speciell integrering förekommer därför inte. Ison & Fille rappar i *Fakka Ur!* ”...om jag har mina boys med mig...”. *Boy* står i obestämd form pluralis. Det föregås av possessiva pronomen *mina*, vilket har kongruensböjts, eftersom *boy* står i pluralis. Det behåller sin originalform då det står *boys* och ändelsen *-s* markerar pluralis på engelska. Petter rappar i *S.Ö.D.E.R* ”...för mina boys kommer först...”. *Boy* står i obestämd form pluralis, och även här är possessiva pronomen kongruensböjt efter pluralis. I båda fallen för pluralis behåller alltså *boy* sin originalform, men försvenskas genom possessiva pronomen som kongruensböjts. I *Mina gangsters* rappar Näääk ”...kastar grön, brun, vit eller om han har, skär boy, skön brun sprit...”. Detta är mest en kombination av många ord och vad den semantiska betydelsen här är blir svårt att uttyda.

4.1.6 Hustle

Hustle återfinns i 4 av de 30 texterna. Av dessa 4 är alla exempel på enstaka ord och

förekommer som såväl verb som substantiv.

Ison & Fille använder *hustle* i sin låt *Vad E Det För Mode?* då de rappar "...sen tillbaka till gatan, för jag hustlar mannen..." Här är *hustle* ett verb och *mannen* blir objektet, det som utsätts för aktionen *hustle*. Ändelsen *-ar* visar presens och dessutom försvinner bokstaven *e* här, för att passa in i svenskans stavning då det står i presens. Lorentz & M. Sakarias använder verbet *hustle* på samma sätt i *Lever min dröm*, då de rappar "...hustlar tills det prasslar..."

I *1990nånting* med Afasi & Filthy rappas "...räknade pengar i bugg, hustlade cash och samlade burkar..." Ordet *hustle* böjs i enlighet med svenska regler för preteritum och försvenskas genom ändelsen *-ade* som är typisk för preteritum på svenska.

I AFCs *5 för 5* återfinns ordet *hustle* i raden "...får ett samtal om mitt hustle på stan..." *Hustle* är här ett substantiverat verb och försvenskas genom possessiva pronomen, då *mitt* visar att *hustle* är neutrum. Detta är det enda exempel från texterna då *hustle* används som substantiv.

4.1.7 Beef

Beef återfinns i 4 av de 30 texterna. Av dessa 4 är 3 exempel på enstaka ord och substantiv.

AFC använder substantivet i *beef* i sin låt *Daglig basis*. Raden lyder: "...hanterar daglig beef, så jag är van vid heat..." Detta är exempel på enstaka ord, eftersom det engelska ordet *heat* förekommer i en annan fras. *Beef* står i obestämd form singularis och huvudordet *beef* föregås av attributet *daglig*, vilket visar grammatiskt genus utrum.

I AFCs låt *Medlemskort* återkommer *beef*, denna gång i bestämd form, som har bildats i linje med svenska grammatiska regler. Ordet behandlas som ett utrum, vilket märks på *en*-ändelsen, då det står "...å jag avslutar beefen, men ni vet vem som starta..." Ännu ett exempel på *beef* återfinns i AFCs låt *Jag står kvar*. Där rappar de "...kommer beefen till mig...". Även här har detta engelska substantiv försvenskats genom att bestämd form visas med ändelsen *-en*.

4.1.8 Nice

Nice återfinns i 4 av de 30 texterna. Av dessa 4 är alla exempel på enstaka ord förekommer såväl som adjektiv som adverb.

I *Say yeah!* rappar Lorentz och M. Sakarias "...jag lovar det blir nice...". Näääk använder *nice* på liknande sätt i låten *När Ska Han Växa Upp*, då det rappas "...det kommer bli fett nice..." Här är huvudordet *nice* och attributet *fett*. Eftersom komparationsformen positiv inte har någon ändelse, finns inget sätt att grammatiskt försvenska detta adjektiv. Lorentz & M. Sakarias rappar i *Baby!* "...softar ner med den najsaste lady...". För att kunna komparera adjektivet *nice*, görs stavningen av *nice* mer svensk så att detta möjliggörs. Med denna komparering försvenskas *nice* och adjektivet har formen superlativ. *Najsaste* fungerar är som bestämning till huvudordet *lady*, som är ett substantiv och står i bestämd form singularis. *Lady* kan uppfattas som engelska, men finns numera i SAOL.

Näääk använder även *nice* i *Så Jag Lever Mitt Liv*. De rappar "...för det du lägger låter nice..." Till skillnad från föregående exempel är *nice* ett adverb i denna fras, men återigen har det kongruensböjningen positiv. Avsaknaden av ändelse gör även här att det inte försvenskas på något sätt.

4.1.9 Hook

Hook återfinns i 3 av de 30 texterna. Av dessa 3 är 2 exempel på enstaka ord och verb.

AFC rappar i *Daglig basis* "...hookar upp med Mackan och Petter..." I denna rad står verbet *hook* i presens, vilket visas med ändelsen *-ar*. Det behåller sin form som sammansatt verb med verbpartikeln *upp*, då det på engelska heter *hook up*. *Hook up* är dock någonting man gör med någon man är intresserad av och oftast menas att man har sex. Uttrycket har därför inte exakt samma innebörd då det försvenskas som det har på originalspråk.

I *1990nånting* av Afasi & Filthy återfinns raden "...hookade kvinnor och käkade

makaroner...” Verbet *hook* står i preteritum och böjs i enlighet med svenska grammatiska regler som visar preteritum med ändelsen *-ade*. Denna försvenskning passar väl med fortsättningen, då det andra verbet *käkade* står i preteritum.

4.1.10 Bling

Bling återfinns i 3 av de 30 texterna. Av dessa 3 är alla exempel på enstaka ord och förekommer som såväl verb som substantiv.

Ison & Fille rappar i *Hela Dan Varje Dag* ”...men inte han som blingar, jag är han som minglar...” Med ändelsen *-ar* visas presens av verbet *bling* och försvenskas på detta vis. *Bling* innebär ett glittrande eller skinande föremål till exempel smycke, men i detta citat används ordet istället för en person. I detta exempel går *bling* ifrån sin ordklass substantiv och fungerar här som verb, vilket inte är typiskt för ordet på engelska.

I *Vad E Det För Mode* rappar Ison & Fille ”...du diggar min bling...” Substantivet *bling* står i singularis obestämd form och possessiva pronomen är kongruensböjt efter detta, vilket visar utrum. Här är det svårt att bestämma om *bling* menas som någonting man bär, eller någonting som man utstrålar. Huruvida ordet håller kvar vid sin engelska betydelse eller ej är därför tvivelaktigt. I *Förståru?!* används *bling* återigen då de rappar ”...glänsar utan bling...” *Bling* är i detta exempel ett massord istället för styckeord och någon anpassning till svenska förekommer ej.

4.2 Slutsatser enstaka ord

Enstaka ord är vanligt förekommande i dessa texter och man kan jämföra dem med Lainos

(2007) ettordsväxlingar, som också innebär att ett enda ord från ett annat språk fogas in i språket i fråga. Anpassningar till svenskan sker för alla de olika ordklasserna, men inte för alla ord. Obestämd form substantiv kräver ingen ändelse och dessa försvenskas därför inte, då ingen artikel eller pronomen förekommer. Inte heller verb i imperativ kräver någon ändelse. Oftast anpassas orden i övriga former, dock finns undantag då hiphoppens språkliga traditioner går före de grammatiska, till exempel rim prioriteras. I några exempel finns ord såsom *cash*, *hupa* och *lady* med. Detta är ord som kommer från engelskan och som fortfarande ses som engelska. Dock finns de numera i SAOL och därför bidrar de inte till att dessa exempel är flerordsfraser, utan förblir enstaka ord. *Nice* är ett av de ord man ofta hör folk använda och med tanke på att ord såsom *cash*, *hupa* och *lady* numera finns i SAOL är det intressant att *nice* ännu inte är så pass integrerat i svenskan.

4.3 Flerordsfras

I detta delkapitel redovisas exempel på flerordsfraser från de analyserade texterna.

4.3.1 Fuck

Fuck återfinns i 17 av de 30 texterna. Av dessa 17 är 3 exempel på flerordsfraser och förekommer såväl som verb, adjektiv och substantiv.

Näåå rappar i *Mina Gangsters* ”...det är dom enda jag känner, fuck that kompis, du vet vad jag hänger med...”. *Fuck* är en uppmaning och verbet står därför i imperativ. Detta är en flerordsfras, eftersom objektet *that* är engelska och ingen anpassning till svenskan sker.

I *Baby!* av Lorentz & M. Sakarias rappas raden ”...de säger ’shit, vilken fucking swag’... ” De återger vad några säger och *fucking* är ett adjektiv. *Swag* är huvudordet och *fucking* blir attribut till huvudordet. Ordet behåller sin engelska form och försvenskas ej och dessutom är huvudordet engelska, vilket gör det till en flerordsfras. Frasen i sig försvenskas dock då *vilken* visar grammatiskt genus utrum för substantivet *swag*.

Näääk rappar i *Så jag lever mitt liv* "...men what the fuck!" Detta är en flerordsfras, eftersom den stora delen av frasen är på engelska, men den är blandad på grund av konjunktionen *men*. *Fuck* är här ett substantiv i bestämd form på grund av den engelska bestämda artikeln *the*. Eftersom bestämdhet visas genom den engelska artikeln *the*, används ingen svensk ändelse för att visa bestämdhet.

4.3.2 Beef

Beef återfinns i 4 av de 30 texterna. Av dessa 4 är 1 exempel på flerordsfras och substantiv.

Ison & Fille använder *beef* i obestämd form då de i *Förståru?!* rappar "...fucka beef!". Eftersom obestämd form inte har ändelser och varken artikel eller possessiva pronomen föregår substantivet finns det inget i detta citat som försvenskar ordet *beef*. Substantivet föregås av det engelska verbet *fuck* som däremot har försvenskats.

4.3.3 Hook

Hook återfinns i 3 av de 30 texterna. Av dessa 3 är 1 exempel på flerordsfras och substantiv.

I *Mina gangsters* av Näääk rappas raden "...det är off the hook..." Här är *hook* ett substantiv i bestämd form, men anpassas inte till svenskan genom någon ändelse som visar bestämd form. Istället syns bestämdheten på den engelska artikeln *the*. Frasen "off the hook" betyder att någonting är helt otroligt och det är ett idiomatiskt engelskt uttryck.

4.4 Slutsatser flerordsfraser

Flerordsfraserna är betydligt färre än de enstaka orden och av de tio undersökta orden, finns

bara exempel på flerordsfraser från tre av dessa ord. I flerordsfraserna sker ingen försvenskning av det undersökta ordet genom ändelser eller böjningar. Däremot förekommer försvenskningar genom orden runtomkring, såsom "...vilken fucking swag..." och "...fucka beef...". Många av exemplen är uttryck som används i engelskan och inte bara två engelska ord efter varandra, utan uttryck såsom *off the hook* och *fuck that* är exempel på ord som ofta hänger samman i den ordningen och inte bara engelska ord som följer varandra i just dessa fraser.

5. Diskussion

Syftet med denna uppsats är att undersöka kodväxlingen i svenska raptexter och hur de engelska orden ifråga är integrerade i svenskan. Behåller orden sin originalform eller försvenskas de genom att till exempel böjas på svenskt vis? För att besvara frågan undersöker jag hur orden är integrerade i texterna grammatiskt. För att se om vissa ordklasser är vanligare än andra, diskuteras ordens ordklasstillhörighet.

Kodväxling brukar ses som ett fenomen vanligt förekommande inom ungdomskulturer, där identitet och gemenskap är viktigt. Hiphop har även i Sverige under en längre tid setts som en del av ungdomskulturen och att dessa två hänger samman är därför inte förvånande. Ungdomar vågar leka med språket och utmana de språkliga normerna, genom att använda ord från andra språk, ofta engelskan och den amerikanska kulturen som mer och mer influerar oss i Sverige. Även den svenska hiphoppens rappare vågar utmana dessa normer och även de visar gärna anknytning till den amerikanska kulturen och framförallt den amerikanska hiphoppen, eftersom det är där hiphoppens rötter finns.

5.1 Integrering av orden

För att uppnå syftet angående hur de engelska orden integreras, har ordklasstillhörighet

redovisats. Detta för att kunna se om de följer svenska grammatiska regler som är typiska för de olika ordklasserna. På detta vis kan man se om de följer svenska mönster eller inte. Vanligast vid inlåning av ord från andra språk och såväl för stunden som då de lånas in och till slut blir en del av ett språk, är att de är hämtade från de öppna ordklasserna och så är även fallet i dessa resultat. De öppna ordklasserna är substantiv, adjektiv och verb (Ljung, 1988:91). Detta är även de som till största del är representerade i resultatet. Undantaget är ett adverb som oftast ses som en sluten ordklass.

5.1.1 Substantiv

Intressant är att se hur väl de engelska orden integreras genom att böjas på svenskt sätt, trots att de inte är standardiserade svenska ord. Detta visar på god språkkunskap hos dem som har skrivit texterna och visar även att det finns en inneboende grammatisk kunskap hos människor. Ett bra exempel på detta är de fall då substantiv har fått ett tilldelat grammatiskt genus, det vill säga utrum eller neutrum, trots att detta är ett svenskt grammatiskt fenomen som inte finns i engelskan. Detta märks i de fall då substantivet står i bestämd form, föregås av en artikel, såsom *en* eller *ett* eller av ett possessivt pronomen som har kongruensböjts efter substantivets tilldelade genus. Grammatiskt genus tar även Edlund & Hene (1992:110) upp som ett av problemen vid integrering av engelska lånord i svenskan.

Gellerstam (2009:114) tar upp pluraländelsen *-s* i sin text kring integrering av lånord i svenskan och att detta är en pluraländelse som i vissa upplagor av SAOL har varit mer välkommen och i vissa mindre. Detta återfinns i texterna i till exempel *boys*. Detta är alltså en pluralform typisk för engelskan, men som i viss mån är integrerad i svenskan idag med engelska lånord som numera finns i svenskan.

5.1.2 Verb

Ett annat tydligt mönster, vad gäller hur den svenska grammatikens regler appliceras på dessa

engelska ord, är verbens tempusböjningar. Svaga verb är de vanligaste i svenskan och därför är det inte överraskande att den första konjugationen är den som används i dessa texter för att visa preteritumböjning. Edlund & Hene (1992:112) nämner även detta i *Lånord i svenskan* som ”nästan regelmässigt” vad gäller de inlånade verbens böjning. Denna konjugation har böjningssuffixet *-ade* för preteritumform och är den preteritumform som vi svenskar lättast känner igen.

Även de verb som står i presens får ett suffix typiskt för svenskan, nämligen *-r*. Vanligt är att *a* föregår *r*, eftersom infinitivformerna i svenskan har suffixet *-a* och därför är mönstret i dessa texter att *-ar* läggs till på verbet då det står i presens.

Som tidigare har nämnts har de flesta svenska infinitivformer suffixet *-a*, vilket syns i denna uppsats på de verb som står i infinitiv. Verbets stam är samma som dess imperativform och ofta stämmer detta överens med infinitivformen, men inte alltid. Engelska verb följer inte samma mönster, utan ett *-a* behöver oftast läggas till för att visa svensk form av infinitiv.

Eftersom imperativ är stammen av verbet behöver inget suffix läggas till för att försvenska det engelska verbet och detta resulterar i att verben i imperativ i dessa texter behåller sin originalform.

5.1.3 Adjektiv och adverb

Även adjektiv kan få böjningssuffix och detta sker genom kongruensböjning eller komparation. Kongruensböjningen visar att adjektivet rättar sig efter substantivets genus då substantivet står i bestämd form och även detta är ett sätt att ge engelska ord svenska egenskaper såsom genus. Komparation innebär att adjektiv kan ha olika grader och det vanligaste sättet i svenskan att komparera ett adjektiv är med första deklinationen, vilken innebär suffixen *-are* för komparativ och *-ast* för superlativ. Positiv som är grundformen för adjektiv och superlativ är de komparationsformer som i denna uppsats är representerade. Suffixet *-ast* är det som återfinns i exemplet för superlativ.

Adverb kan inte kongruensböjas men kompareras. Ingen komparation av adverbet sker dock i exemplet i texterna och därmed sker inte heller någon försvenskning.

5.2 Hiphoppens influens

Morgan (2001:190) menar, vilket har nämnts i bakgrunden, att ”all leaks in grammar can be exploited” när det gäller hiphoppens språk. Hon grundar detta påstående på sin forskning kring hiphoppens språk på engelska. Detta tycks dock även kunna appliceras på de texter som har undersökts i denna uppsats. Texterna visar exempel på kodväxling och att kunna utnyttja språket till att arrangera om det och skapa någonting nytt. Detta är även ett sätt att gå bort från de regler som finns i språket och att bryta normerna.

Det intressanta är att rapparna samtidigt gör tvärtom, då de applicerar svenskans grammatiska regler på de inlånade orden och på så vis anpassar dem till svenskan och mycket riktigt följer den grammatik som finns, i alla fall oftast, även om det finns exempel även då orden behåller sin originalform och inte försvenskas alls. Ett exempel på undantag är då *fucking* behåller sin engelska form, men även exemplet då *fucka upp* står i preteritum utan ett svenskt suffix som visar preteritum. Detta kan dock förklaras med att preteritumändelser inte alltid uttalas i talspråk. Ett tredje exempel är *en knullmodes*, där *-s* visar pluralis trots att artikeln *en* visar singularis. Anledningen till att detta bryter de grammatiska reglerna är för att det ska rimma med föregående rad som slutar på *bulldogs*. Jordeskog (2008:199–200) beskriver, som tidigare har visats i bakgrunden, att rim är en viktig del av hiphoppen och med exemplet ovan blir det tydligt att rim går före de grammatiska reglerna.

Vad gäller de undersökta orden kan de ses som vanligt förekommande ord inom hiphoppen och den subkultur som den skapar, då de undersökta orden är de tio som används oftast bland rapparna i texterna. Framförallt *fuck*, som används mycket frekvent, kan ses som ett kärnord inom hiphoppen, eftersom ordet används av fyra av sex möjliga rappare och förekommer som både substantiv, verb och adjektiv. Hiphop associeras ofta med pengar, alkohol/droger och kvinnor och detta finns det ett visst inslag av bland de undersökta orden.

Orden *hustle* och *bling* associeras med pengar, *spliff* med alkohol/droger och *baby* och *hook (up)* med kvinnor. Denna bild av rappare är framförallt vanlig inom den amerikanska kulturen och att svenska rappare väljer att rappa om just detta, förtydligar den amerikanska influensen som finns i texterna, inte enbart vad gäller ordval i form av kodväxling, utan även genom attityd och stil.

5.3 Språk och stavning

Vanligt är att engelska verb slutar på bokstaven *e*, som då är stum och eftersom denna krokar med vokalen *a* i ändelsen *-ade*, då vi på svenska i regel inte har två vokaler efter varandra, försvinner bokstaven *e* i till exempel verbet *hustle*, då tempusformen preteritum används och stavningen blir *hustlade*.

Precis som med verbet *hustle* finns det exempel för då stavningen av ett adjektiv försvenskas för att passa in i svenskans stavningsregler. Adjektivet *nice* stavas *najsaste* då det innehar supinumform. Detta ännu en gång på grund av att *e* och *a* i svenskan inte kan stå efter varandra. Detta nämner även Gellerstam (2009:16) och menar att denna omskrivning av till exempel *tape* till *tejp* är ett sätt att försvenska och även detta exempel ovan nämnt, då *nice* blir *najs* passar in i detta mönster för anpassning till svenskan. Intressant är även att se att Ison & Fille försvenskar ordet *fuckar* då de stavar det *fakkar*⁵, trots att det egentligen inte finns något behov för detta då det ändå passar in i de svenska stavningsreglerna. Gellerstam (2009:114–116) nämner även precis som Edlund & Hene (1992:109) dubbelteckning av konsonant efter kort vokalljud som ett drag typiskt för svenskan och att detta appliceras på lånord. På detta syns inga exempel från texten, men undantag för *fakkar*. Dock är dubbelteckning av *k* inte vanligare i svenskan är *ck*, så detta stämmer inte. Vokalljudet i *fuck* ligger närmare ett svenskt vokalljud för *a* än det för *u* då det uttalas på engelska och det är inte orimligt att därför stava ordet med *a*, men det finns egentligen inga svårigheter att stava det som på engelska.

I ovanstående exempel blir en tydlig anpassning till svenska språkliga regler

⁵ Dock är konstruktionen *kk* i *fakkar* inte ett typiskt svensk drag.

synlig och även i tidigare avsnitt har visats att rapparna i stor utsträckning gör om de engelska orden, för att de ska passa in i svenskan. Trots detta finns fortfarande influenser av engelska i andra avseenden i de undersökta texterna. Som har nämnts i kapitlet metod och material, använder rapparna Ison & Fille samt Näääk en engelsk modell då de skriver sina låttitlar. Varje ord inleds med en versal och detta är inte brukligt i svenskan. Alltså finns det både stora anpassningar till och avvikelser från svenskan.

6. Avslutning

Under arbetet med denna uppsats har det varit intressant att upptäcka alla ord som jag först trodde var exempel på kodväxling, men som visar sig finnas i *Svenska Akademiens ordlista* och därför inte har kunnat användas som material. Ord såsom *cash* är vanligt förekommande i svenskt talspråk och tydligen så pass vanligt att det nu även är en del av språket. Många av de ord, som visar sig vara bland de tio oftast förekommande, är knappast chockerande, då ord såsom *fuck*, *baby* och *nice* ofta är ord man hör. Andra ord är för mina öron mindre vanliga såsom *beef*, *spliff* och *hustle*. Dessa ord känns för mig mer engelska än de jag tidigare gav exempel på och troligtvis är de vanligare inom en viss krets och typiska för hiphoppens språk, men inte för talsituationer i allmänhet. De ord som känns mer vanliga kanske så småningom kommer att vara en del av SAOL precis som *cash* och då framförallt *nice*, som till och med enkelt kan anpassas till svenskan genom stavningen *najs*. Detta ord ser jag som högst troligt att det inom några år kommer att finnas med i SAOL. Andra ord, de mer typiska för hiphoppen, kanske förblir ord inom just denna subkultur. Man kan även diskutera huruvida de mindre vanliga orden, de som istället kan ses som kärnord inom hiphoppen, verkligen är exempel på kodväxling, eller om de är inlånade ord i just denna kultur. Inom denna subkultur verkar de vara så pass accepterade och självklara att de kan ses som att ingå i hiphoppens språk som lånord. Gemensamt för alla orden är att de någon gång, oftast som enstaka ord, integreras genom att svenska grammatiska drag appliceras på dem.

Då man talar med någon kan man anpassa språket efter samtalspartnern. Då man

vet att den andra personen förstår engelska ord och uttryck väl, kan man använda detta språk. Det intressanta med dessa texter är att de är monologer, inte dialoger och trots detta antas den som lyssnar förstå detta för att kunna förstå budskapet med texten. Detta visar att texterna riktar sig mot en viss grupp människor som kan identifiera sig med detta språk och denna subkultur.

Litteraturlista

Auer, Peter (red.) 1998: *Code-switching in conversation: language, interaction and identity*. London. Routledge.

Edlund, Lars-Erik & Hene, Birgitta, 1992: *Lånord i svenskan. Om språkförändringar i tid och rum*. Höganäs. Wiken.

Einarsson, Jan, 2009: *Språksociologi*. 2:a uppl. Lund. Studentlitteratur.

Gellerstam, Martin, 2009: Om lånordens anpassning till svenskan. I: *SAOL och tidens flykt*, red. av Martin Gellerstam. Stockholm. Norstedts.

Gumperz, John Joseph, 1982: *Discourse strategies*. Cambridge. Cambridge University Press.

Jordeskog, Linda, 2008: Ge mig en mick och jag tar den som kleptomani. I: *Ungdomskulturer - äger eller suger? möjliga möten inom svenskämnet*, red. av Madeleine Ellvin & Lena Holmbom. Stockholm. Svenskläraryöreningen.

Josephson, Olle, 2004: Engelskan i 2000-talets Sverige. I: *Engelskan i Sverige: språkval i utbildning, arbete och kulturliv*. Stockholm. Norstedts.

Lainio, Jarmo, 2007: Tvåspråkighet och språkkontakter i Sverige – gammalt fenomen, nya utvecklingar. I: *Sociolingvistik*, red. av Eva Sundgren. Stockholm. Liber.

Lindberg, Ulf, 2004: Rap på svenska, rock på engelska, lyrik på modersmålet. I: *Engelskan i Sverige: språkval i utbildning, arbete och kulturliv*. Stockholm. Norstedts ordbok.

Ljung, Magnus, 1988: *Skinheads, hackers & lama ankor*. Södertälje. Trevi AB.

Morgan, Marcyliena, 2001: 'Nuthin' but a G thang': Grammar and language ideology in Hip Hop identity. I: *Sociocultural and historical contexts of African American vernacular English*, red. av Sonja L. Lanehart. Philadelphia. John Benjamins Pub. Co.

Rampton, Ben, 1995: *Crossing: language and ethnicity among adolescents*. London. Longman.

Sharp, Harriet, 2001: *English in spoken Swedish: A Corpus Study of Two Discourse Domains*. Stockholm. Almqvist & Wiksell International.

Sharp, Harriet, 2003: Namn, citatlekar och okej. I: *Språkvård 2/2003*. Stockholm. Nämnden för svensk språkvård.

Svartvik, Jan, 2002: *Engelska: öspråk, världsspråk, trendspråk*. Stockholm. Norstedts.

Elektroniska källor

Hiphoptexter.com <http://www.hiphoptexter.com/>, 2010-11-01.

Norstedts ordbok. <http://www.ord.se/oversattning/engelska/>, 2010-12-13.

Svenska Akademiens ordlista. <http://www.svenskaakademien.se/web/Ordlista.aspx>, 2010-10-20.

Urbandictionary.com <http://www.urbandictionary.com/>, 2010-12-13.

Bilaga 1

Ordlista

Fuck – knulla [med], ligga med, knull, ligg samlag el. person

Baby – sl. tjej, brud; i tilltal sötnos

Mode – sätt; metod; form

state of mind, way of acting, how you're feeling

Spliff – sl. joint marijuanacigarett

Boy – pojke, gosse, grabb; pojkvän, kille

Hustle – sl. a) lura, blåsa på pengar b) fixa ett ligg, få i säng

Beef – (pl. ~s) sl. klagomål, protest

to have a grudge or start one with another person

Nice – a) trevlig; sympatisk; hygglig; snäll <to mot> <it wasn't nice of you>, rar; vacker <a nice day, nice weather>; fin, prydlig, söt, snygg <a nice dress>; behaglig, skön b) iron. snygg, fin, skön <a nice mess (röra)>, vacker

Hook – fånga (gripa, hålla, dra) med hake (krok), kroka; bildl. fånga, få på kroken <hook a rich husband>

Bling – flashy or gaudy jewelry, named for the sound generated when worn

Bilaga 2

Rappare och låtar

Afasi & Filthy

Sverigetrotters, Glider, Hemvändarn, 1990nånting

AFC

Blodstänk på beaten, Daglig basis, Varje dag e löning, Medlemskort, 5 för 5, Jag står kvar

Ison & Fille

Vad E Det För mode?, Förståru?!, Tålamod, Fakka Ur!, Hela Dan Varje Dag

Lorentz & M. Sakarias

A millie, Baby!, Lever min dröm, Say yeah!

Näääk

Namnet Va Näääkish, Näääk Vem?, Mina Gangsters, När Ska Han Växa Upp, Vithaj,
Så Jag Lever Mitt Liv

Petter

S.Ö.D.E.R., Vinden har vänt, 100%, En banger, Saker & ting